

УГОВАРАЊЕ РЕМОНТА АВИОНА МИГ-29

БЕЗ СУКОБА ИНТЕРЕСА И ПРОВИЗИЈЕ

Шта се, заправо, догађало током припрема пројекта *Ремонт и модернизација авиона МиГ-29* Војске Србије? Зашто је затворен најпре расписан тендер за посредовање са руским произвођачем? Ко је овластио Министарство одбране за директне преговоре са фирмом *РСК МИГ* из Москве? Како је Влада Републике Србије комисионо уговарање ремонта доделила *Југоимпорту – СДПР*? Са ким је Управа за одбрамбене технологије Министарства договорила пословну сарадњу?

Влада Републике Србије одлучила је да део финансијских средстава из *Националног инвестиционог плана* додели Војсци за ремонт и модернизацију техничких капацитета. На састанку код министра одбране 2. августа 2006, коме су присуствовали тадашњи заступник начелника Генералштаба Војске Србије, заступници помоћника министра одбране за материјалне ресурсе и Управе за одбрамбене технологије, затим, командант Ваздухопловства и противваздухопловне одбране Војске и начелник Управе за буџет и финансије Министарства, договорено је да се новац првенствено употреби за ремонт ваздухоплова, како би се ојачала српска авијација.

Сагласност о томе на нивоу Министарства одбране и Генералштаба Војске била је оквир да се покрене иницијатива за одобравање финансија из *Инвестиционог плана* и започну припреме за пројекат ремонта пет авиона МиГ-29. Управа за одбрамбене технологије добила је задатак да до 10. августа 2006. достави Влади Србије захтев о ремонту и, у сарадњи са Командом В и ПВО, сагледа стање ваздухопловства. Потом је Министарство одбране и званично упутило предлог *Инвестиционог плана* у одобравању 22,04 милиона евра за ремонт мигова 29.

■ ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА

На састанку 8. августа прошле године у Управи за одбрамбене технологије за руководиоца Пројектног тима именован је пуковник др Бранислав Јакић, а за његовог заменика пуковник Небојша Ђукановић из Команде В и ПВО. Финансирање ремонта пет авиона МиГ-29 одобрила је Влада Републике Србије 24. августа 2006. године. Пројекат је, затим, промовисан на Аеродрому *Батајница*. *Националним инвестиционим планом* предвиђено је да се ремонт авиона заврши до краја наредне године, тачније петнаест месеци од потписивања уговора.

Министарство одбране је комплетан пројекат доделило Сектору за материјалне ресурсе, односно Управи за одбрамбене технологије, јер су у њеној надлежности ремонт и модернизација Војске. Министар одбране је 9. октобра 2006. за координатора Министарства према надлежним институцијама Републике Србије одредио државног секретара одбране Звонка Обрадовића, а за помоћника потпуковника др Бојана Зрнића, из Сектора за политику одбране.

– Према увиду у расположиву документацију о уговарању ремонта авиона може се закључити да се нико није мешао у рад стручних тимова које је формирало Министарство одбране. Комисија која је водила одређене послове радила је независно. Министар одбране није прејудуцирао поједина решења, тако да нема основа за причу о његовом сукобу интереса, иако председава Управним одбором Југоимпорта. Да би се избегао било какав монопол у области уговарања ремонта мигова 29 са руским произвођачем, Министарство је расписало тендер, мада је имало и законски основ да посао договори непосредном погодбом – истиче пуковник Јовановић.

– Пројектни тим требало је да утврди план и програм ремонта, анализира, предложи и оцени технички ниво појединих концепцијских решења, те договори сорадњу са осталим учесницима задатка. Детаљно је изучио документацију о стању авиона како би прикупио податке о недостацима. Тим је извео прегледе по врсти, структури, карактеру, приоритету и осталим спецификацијама тих података да би предложио ваљана решења ремонта авиона. Тај посао трајао је нешто дуже од месец дана. Стручњаци из тима су написали Пројектни план за Ремонт и модернизацију пет авиона МиГ-29, који је 13. октобра прошле године одобрио Савет за опрему и возила Националног инвестиционог плана Министарства финансија – наглашава пуковник др Бранислав Јакић, кога је државни секретар одбране поставио за менаџера пројекта.

На основу усвојеног Пројекта, Пројектни тим започео је припрему конкурсне документације за ремонт миг-ова, према важећој законској регулативи Републике Србије и прописима који у Војсци дефинишу такве услуге.

– Стручну комисију за ремонт наших авиона, коју је формирао заступник помоћника министра одбране за материјалне ресурсе, чинили су надлежни из Управе за одбрамбене технологије и Команде В и ПВО. Комисија је, према захтевима за ремонт и набавку Команде Ваздухопловства и противвоздухопловне одбране и предлозима модернизације Управе за развој Генералштаба Војске, прикупила документацију и прилоге о главним агрегатима, склоповима и опреми са сваког авиона који је планиран за ремонт и модернизацију. Суштина и циљ ремонта мигова јесте да се авионима продуже ресурси за најмање десет календарских година и 700 сати часовног рада. Модернизација подразумева опремање ваздухоплова најсавременијом

Предуговорна документација о ремонту авиона има више од хиљаду страна – кажу пуковници др Бранислав Јакић и др Данко Јовановић

опремом према међународним стандардима – ИСАО. На тај начин ће и наше ваздухопловство имати поуздане авионе, који неће заостајати за осталим савременим летицима. То је, другачије речено, патриотски и професионалан чин, јер ће српски авиони чувати српско небо, а и споштоваће се и захтеви струке – појашњава пуковник др Данко Јовановић, заступник начелника Управе за одбрамбене технологије.

■ ЗАТВАРАЊЕ ТЕНДЕРА

Тек када је Комисија сагледала врсте, обим, количине и потребне захвате у ремонту авиона МиГ-29, или како се то војничком терминологијом каже реализовала дефектацију, сачинила потребне анализе и извештаје, приступило се изради тендерске документације. Министар одбране је 13. октобра 2006. одлучио да набавку

Предузеће Југохемија из Београда жалило се Министарству одбране на поступак надметања за избор комисионог посредника за уговарање ремонта авиона. Представници фирме су у Управи за одбрамбене технологије са адвокатом прегледали документацију. Заступник начелника Управе донео је 27. децембра 2006. решење о одбијању њиховог приговора.

– Надлежни у Управи спремни су да дочекају сваку инспекцију или контролу и докажу исправност пословања и у правном и у стручном смислу. На све одлуке које смо доносили сагласност је дала Дирекција за имовинскоправне послове Министарства одбране – тврди пуковник Јакић.

услуге ремонта и опреме за одржавање и експлоатацију пет авиона МиГ-29 спроведе Управа за одбрамбене технологије, непосредним упућивањем позива за прикупљање понуда предузећа која су регистрована за спољну трговину контролисаном робом.

Како каже пуковник Јовановић, тендер се расписивао за посредника који треба да уговори ремонт са руском фирмом РСК МИГ. Министарство одбране стратегијски се определило да ремонт ваздухоплова изведе произвођач. Комисиони посао посредовања и непосредно уговарање или организација ремонта са РСК МИГ нису у надлежности Министарства. Додатни проблем представљало је што Министарство још није званично у саставу Владе Републике Србије и није овлашћено за спољнотрговински промет роба и услуга.

Одлуком надлежних, 16. октобра 2006, упућени су позиви за учешће у надметању шеснаесторици потенцијалних посредника – предузећа која су за такве послове регистрована код Министарства за економске односе са иностранством. Конкурсну документацију преузела су четири кандидата. Отварање понуда било је предвиђено 8. новембра 2006, без присуства комисионара, јер се ради о поверљивој набавци, првенствено због дубине ремонтних захвата на борбеној техници. Заступник помоћника министра одбране за материјалне ресурсе одредио је Комисију коју ће анализирати спеле понуде.

У прописаном року, понуде су предале три фирме – Југоимпорт – СДПР, Југохемија и АИР ДЕПОТ ОРАО из Београда. Поред Комисије, отварању понуда присуствовали су надлежни из Министарства финансија и представник председника Републике Србије.

– Комисија је утврдила да понуде кандидата одступају од предвиђених услова надметања и не одговарају захтевима Министарства одбране. Уз то, знатно су премашиле висину финансијских средстава одобрених Националним инвестиционим планом за ремонт и модернизацију мигова 29. Потенцијални посредници нису прецизно одредили место где ће се поједини послови обављати – у Србији или Русији, нити су дефинисали цену рада Ваздухопловног завода Мама Станојловић, који је укључен у пројекат ремонта. Због велике разлике понуђених цена у односу на одобрена новчана средства, пре одлуке о евентуалном понављању тендера или избору кандидата непосредном погодбом, било је потребно од државних органа добити сагласност за обезбеђење додатног новца или измену обима ремонта. О томе су обавештени надлежни у Координационом телу Инвестиционог плана – истиче пуковник Јакић.

Пошто се Савет за набавку опреме и возила Министарства финансија није сложио са предлогом ремонта авиона у већој вредности од планиране, заступник помоћника министра одбране за материјалне ре-

Снимко Звонко ПЕРИЕ

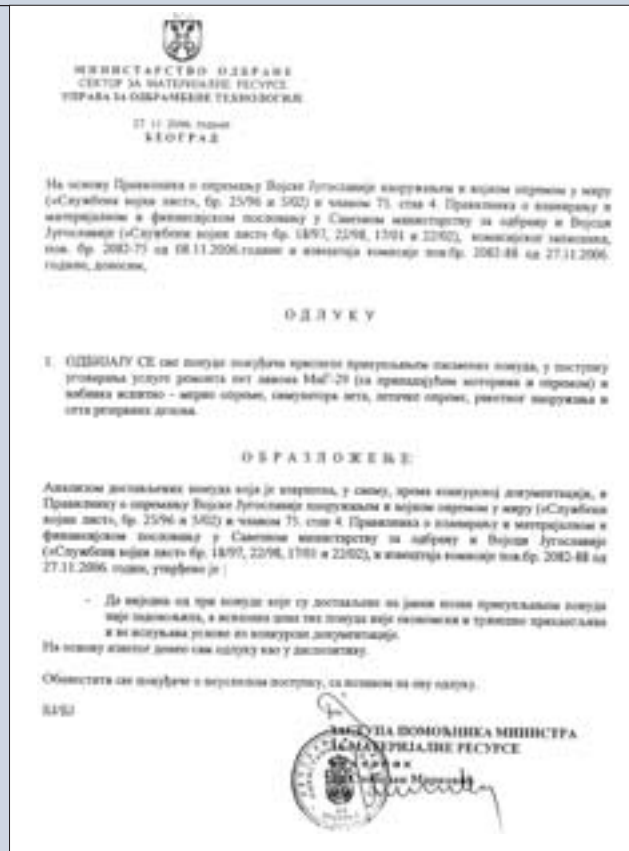
сурсе одбио је 27. новембра 2006. приспеле понуде и обуставио тендер. Министарство одбране је о томе обавестило учеснике надметања.

■ ПРЕГОВОРИ У МОСКВИ

Према речима пуковника Данка Јовановића, поново расписивање тендера о комисионом посредовању ремонта мигова 29 продужило би рок за пројекат који је предвидео *Национални инвестициони план* и додатно успорило почетак радова. Министарству, такође, није одговарало да стоје или пропадну одобрена финансијска средства. Стога је од надлежних затражило ново решење. Влада Републике Србије овластила је Министарство одбране да непосредно преговара о ремонту авиона МиГ-29 са руском фирмом *РСК МИГ* и самостално прикупи потребну документацију.

– Одлуку о путовању стручне делегације у Москву донео је министар одбране. У предузећу *РСК МИГ* разговори су трајали од 29. новембра до 3. децембра прошле године. Наше и руске екипе су се договориле о потребним процедурама и сачиниле нацрт будућег уговора о ремонту и модернизацији мигова 29. Међутим, у оквиру одобрених новчаних средстава није било могуће ремонтovati пет већ четири авиона, сходно степену ремонта и модернизације коју је требало постићи. Ваљало је обезбедити и додатни новац за царину и порез на додатну вредност, јер Руси нису прихватили да се комплетан ремонт изведе у њиховој земљи. Предложено је да се расклапање појединих авионских делова додели Ваздухопловном заводу *Мома Станојловић* у Београду. Сва битна средства за безбедност лета, ипак, била би ремонтвана у руском предузећу. Одустало се и од набавке појединих резервних делова и пратеће опреме. У зависности од финансијских могућности они би се куповали опционо – каже пуковник Бранислав Јакић.

Министарство одбране нема статус правног лица и, према *Закону о спољнотрговинском пословању* и *Закону о спољној трговини наоружањем, војном опремом и робом двоструке намене*, не може самостално обавити уговарање ремонта. Зато је после повратка из Москве од надлежних државних институција поново затражило преиспитивање овлашћења о уговарању ремонта са *РСК МИГ*.

Савет за управљање пројектима набавке опреме и возила *Националног инвестиционог плана* Владе Републике Србије одлучио је да уговор, у име Министарства одбране, са руском фирмом закључи Јавно предузеће *Југоимпорт – СДПР*, без провизије, уз образложење да је оно државна установа специјализована за такву врсту послова. *Југоимпорту* ће се надокнадити само зависни трошкови – царина, порез на додатну вредност, транспортни и шпедитерски трошкови.

Представници министарстава одбране и финансија су се 22. децембра 2006. на састанку у Влади Србије договорили и о додатним финансијским средствима за исплату царине на услугу ремонта и пореза на додатну вредност, јер она нису била првобитно предвиђена *Инвестиционим планом*. Министарство одбране је, наиме, најпре имало закључак Министарства финансија да за уговорене послове не плаћа порез.

– На основу договора делегације Министарства одбране и *ФГУП РСК МИГ* у Москви, те усаглашавања нацрта уговора између Управе за одбрамбене технологије и *Југоимпорта*, али и додатних преговора у Београду, руски произвођач је са директором предузећа *СДПР* у Влади Републике Србије, 23. децембра прошле године, потписао уговор о ремонту четири авиона МиГ-29 Војске Србије. Уговор је дефинисао да се део послова изведе у Србији, а део у Русији, уз ангажовање Завода *Мома Станојловић*. Прецизирани су и обим задатака, рокови али и начин плаћања – у два дела *унапред*, тако да је остварена уштеда од око милион евра. За то је Министарство одбране добило сагласност и Управе за трезор – објашњава пуковник Јовановић.

После званичне измене броја авиона МиГ-29 за ремонт у пројекту *Националног инвестиционог плана*, Управа за одбрамбене технологије је, у име Министарства одбране, 23. јануара 2007, са *Југоимпортом – СДПР* склопила уговор о међусобним обавезама. Уговор је потписан и са Ваздухопловним заводом *Мома Станојловић*. Расклапање првог авиона започело је прошле недеље, а надлежни очекују да ће се послови окончати крајем наредне године. Све активности контролишу стручне екипе Управе за одбрамбене технологије, Команде В и ПВО и Министарства финансија Републике Србије. ■ Владимир ПОЧУЧ